

a trvání medikace. S navrženým českým překladem definice souhlasilo 80,4 % panelistů. Respondenti nově navrhli tři úpravy a čtyři zcela nové definice.

V otázce týkající se překladu **management of adherence** dosáhly alespoň 10% shody management adherence (50,0 %) a management spolupráce pacienta (26,1 %). Nově navrhovanými ekvivalenty byly: management dodržování léčebného režimu, management lékové adherence, řízení adherence, řízení a kontrola farmakoterapie, sledování spolupráce, udržování adherence, zajištění adherence pacienta. Překlad definice byl konsenzuálně schválen v 87,0% shodě.

Nejčastěji volenými překlady pro **adherence-related sciences** byly obory související s adherencí (39,1 %), obory související se spoluprací pacienta (23,9 %) a obory spjaté s adherencí (10,9 %). Nově navrženými byly: vědecké obory studující adherenci, obory související s adherencí k léčbě, obory související se spoluprací pacienta v léčbě, obory související s vlivem lékové adherence na dosahování cílů ve farmakoterapii, obory věnující se adherenci pacientů, obory zabývající se adherencí. S navrženým překladem definice vyslovilo souhlas 78,3 % panelistů. Osm respondentů nabízelo úpravu původního překladu.

2. kolo Delphi šetření

Ve druhém kole bylo získáno ze 45 oslovených respondentů prvního kola 32 (71,1 %) odpovědí. I zde se nejčastěji jednalo o lékaře (18; 56,3 %) a farmaceuty (11; 34,4 %); po jedné odpovědi byly zastoupeny profese psychologa, experta na HTA a bezpečnost léčiv. V daném kole bylo dosaženo dostatečného konsenzu u jednoho pojmu a čtyř definic.

Stran výběru překladu **medication adherence** respondenti stejnou měrou preferovali pojmy adherence k léčbě (43,8 %) a adherence k farmakoterapii (43,8 %). U dvou nejvíce zastoupených profesí byly tyto pojmy preferované rovnoměrně. Návrh původního překladu definice z prvního kola, aniž by došlo k jejím úpravám, byl nyní v konsenzuální shodě u 81,3 % respondentů. I v případě pojmu **initiation**

se podařilo ustanovit konsenzus s 84,4% shodou pro překlad zahájení léčby. Naopak preference pro překlad pojmu **implementation** byly variabilní, nejčastěji respondenti volili zavedení léčby (50,0 %) a průběh léčby (25,0 %). U definice se podařilo ustanovit silný konsenzus (93,8 %). Pro český ekvivalent pojmu **discontinuation** bylo nejpreferovanějším překladem přerušení léčby (71,9 %), následované ukončením léčby a vysazením léčby. Ani definice tohoto pojmu nedosáhla potřebné shody pro ustanovení konsenzu. V otázce týkající se pojmu **persistence** bylo nejčastěji voleno setrvání na léčbě (68,8 %), následované setrváním na farmakoterapii a perzistencí k léčbě. Výběr českého ekvivalentu definice přinesl konsenzus (84,4 %). Výsledky otázky týkající se ekvivalentu pro **management of adherence** opět nebyly jednotné. Nejčastěji byly preferovány: management adherence (68,8 %) a management spolupráce pacienta (15,6 %). U překladu **adherence-related sciences** panovala většinová shoda na výrazu obory související s adherencí (68,8 %), nižší shoda byla pro obory zabývající se adherencí (12,5 %). Definice dosáhla potřebného konsenzu (87,5 %).

3. kolo Delphi šetření

V posledním kole odpovědělo z 32 oslovených osob 24 (75,0 %) respondentů. Poměrově stejně byly opět zastoupeny profese lékaře (11; 45,8 %), farmaceuta (10; 41,7 %) a po jedné odpovědi psychologa, experta na HTA a bezpečnost léčiv. V tomto kole se podařilo ustanovit konsenzus pro všechny zbylé pojmy a definice.

U překladu **medication adherence** byli respondenti i ve třetím kole nejednotní. Mezi volenými variantami byl malý rozdíl ve výsledném počtu hlasů. Překlad adherence k léčbě dosáhl největší shody (58,3 %); zbylí respondenti hlasovali pro výraz adherence k farmakoterapii (41,7 %). Pro pojem **implementation** byl většinovým konsenzem zvolen výraz zavedení léčby (83,3 %). Silného konsenzu nakonec dosáhl jak překlad pojmu **discontinuation** ve znění přerušení léčby (95,8 %), tak překlad jeho definice (91,7 %).

Tab. 2. Ustanovená česká terminologie adherence k léčbě. Počet respondentů jednotlivých kol: 1. kolo = 46; 2. kolo = 32; 3. kolo = 24.

Termíny & Definice	Konsenzus (kolo Delphi)		
	1.	2.	3.
Adherence k léčbě (medication adherence)	37,0 %	43,8 %	58,3 %
Proces, během něhož pacienti užívají svá léčiva podle předepsaného režimu.	69,9 %	81,3 %	—
Zahájení léčby (initiation)	82,6 %	84,4 %	—
Užití první dávky předepsaného léčiva pacientem.	89,1 %	—	—
Zavedení léčby (implementation)	34,8 %	50,0 %	83,3 %
Míra, s jakou pacient skutečně užívá svá léčiva podle předepsaného dávkového režimu od zahájení až do užití poslední dávky.	76,1 %	93,8 %	—
Přerušení léčby (discontinuation)	54,3 %	71,9 %	95,8 %
Vynechání následující dávky léčiva podle předepsaného režimu, kdy již nejsou žádné další dávky pacientem užity.	76,1 %	71,9 %	91,7 %
Setrvání na léčbě (persistence)	65,2 %	68,8 %	66,7 %
Doba od zahájení do užití poslední dávky, která bezprostředně předchází přerušení léčby.	80,4 %	84,4 %	—
Management adherence (management of adherence)	50,0 %	68,8 %	87,5 %
Proces sledování a podpory adherence pacientů k léčbě z pohledu systému zdravotní péče, zdravotníků, pacientů a jejich sociálního zázemí. Cílem je dosáhnout nejlepšího možného užívání vhodně zvolené léčby za účelem maximalizace účinku a minimalizace rizik farmakoterapie.	87,0 %	—	—
Obory související s adherencí (adherence-related sciences)	41,3 %	68,8 %	95,8 %
Tato oblast zahrnuje vědní disciplíny zaměřené na podstatu nebo důsledky rozdílů mezi předepsaným (tzn. zamýšleným) a skutečným užitím léčiva. Komplexnost této oblasti vyplývá z faktu, že propojuje různé disciplíny zahrnující mimo jiné medicínu, farmacii, ošetrovatelství, behaviorální vědy, sociologii, farmakometrii, biostatistiku a zdravotnickou ekonomiku.	78,3 %	87,5 %	—